

Cuprins

Cuvânt-înainte	7
Argumentum.....	9

PARTEA I

STATUTUL JURIDIC AL PRIMARULUI ÎN DREPTUL ROMÂNESC	15
---	-----------

Capitolul I

Generalități privind administrația publică și autoritățile care o realizează.....	17
--	-----------

1.1. Aspecte generale privind activitatea administrației publice.....	17
1.1.1. Conceptul de „administrație publică”.....	17
1.2. Trăsăturile definitorii ale administrației publice.....	23
1.3. Aspecte privind autoritățile administrației publice	29
1.4. Considerații privind organizarea administrativ-teritorială a României.....	32

Capitolul II

Evoluția istorică a instituției primarului în sistemul românesc de drept	39
---	-----------

2.1. Originea și evoluția instituției primarului în România.....	39
2.1.1. Apariția și evoluția instituției primarului în perioada anterioară Regulamentelor Organice.....	40
2.1.1.1. Organele administrative locale ale comunelor urbane. Dregătorii orașelor.....	41
2.1.1.2. Alegerea autorităților locale în Moldova și Muntenia.....	45
2.1.1.3. Atribuțiile șoltuzilor/judeților și pârgarilor.....	46
2.1.1.3.1. Atribuții judecătorești	46
2.1.1.3.2. Atribuții administrative	47

2.1.1.3.3. Atribuții fiscale	48
2.1.1.4. Raporturile autorităților locale cu dregătorii puterii centrale în orașe	49
2.1.2. Autoritățile administrației publice locale în epoca regulamentară (1831-1858)	51
2.2. Locul și rolul primarului în viața comunităților locale în istoria României	54
2.2.1. Locul și rolul primarului în epoca fundamentării statului național modern (1856-1866).....	54
2.2.2. Instituția primarului în perioada interbelică (1918 – 1938).....	61
2.2.3. Instituția primarului în timpul regimului dictaturii regale (1938-1940).....	69
2.2.4. Instituția primarului în timpul regimului dictaturii antonesciene (septembrie 1940 – august 1944)	71
2.2.5. Repere ale reconturării instituției primarului în epoca de tranziție spre comunism (1944-1948)	72
2.2.6. Perioada 1949-1989: declin sau consolidare a instituției primarului?.....	73
2.2.7. Evoluția legislativă a instituției primarului în perioada de după 1989	78
2.3. Concluzii	89

Capitolul III

Primarul – autoritate executivă a autonomiei locale	95
3.1. Considerații privind calitatea primarului de autoritate administrativă autonomă executivă.....	95
3.2. Aspecte privind alegerea primarului	106
3.2.1. Condițiile privind dobândirea calității de primar	106
3.2.2. Alegerea și validarea primarului	107
3.2.2.1. Procedura depunerii candidaturii	107
3.2.2.2. Validarea mandatului primarului	110
3.2.3. Durata mandatului primarului	111
3.2.4. Incompatibilități în exercitarea mandatului de primar ..	111
3.2.5. Natura juridică a mandatului de ales local îndeplinit de primar	113

3.2.5.1. Trăsăturile caracteristice ale mandatului aleșilor locali.....	114
3.2.5.2. Conținutul mandatului de ales local al primarului..	116
3.2.5.3. Protecția mandatului de ales local	117
3.3. Competența primarului, ca autoritate a administrației publice locale	119
3.3.1. Considerații privind noțiunile de competență, atribuție, sarcină	119
3.3.2. Clasificarea atribuțiilor primarului	122
3.3.2.1. Atribuțiile primarului ca reprezentant al statului....	124
3.3.2.2. Atribuțiile pe care primarul le exercită ca ales local	129
3.3.3. Actele primarului.....	133
3.3.4. Cabinetul primarului	135
3.3.5. Raporturile primarului cu cetățenii.....	135
3.4. Primarul – reprezentant al intereselor colectivităților locale în cadrul structurilor asociative ale autorităților locale din România	139
3.5. Specificitatea administrației publice locale a Municipiului București	146

Capitolul IV

Raporturile primarului cu alte autorități publice locale și

centrale	154
4.1. Considerații privind tipologia raporturilor primarului cu alte autorități ale administrației publice locale	154
4.1.1. Noțiunea de raporturi juridice din sfera administrației publice	156
4.1.2. Tipuri de raporturi în care se găsește primarul ca organ al administrației autonome locale.....	158
4.2. Raporturile primarului cu administrația publică de la nivel local	161
4.2.1. Fundamentarea noțiunilor de administrație publică locală și județeană	161
4.2.2. Raporturile primarului, ca organ executiv, cu consiliul local, ca organ deliberativ al autonomiei locale	164

4.2.3. Primarul, șef al administrației publice locale și al aparatului de specialitate	169
4.2.3.1. Primăria, structură funcțională cu activitate permanentă	169
4.2.3.1.1. Conceptul de primărie și elementele componente ale acesteia.....	170
4.2.3.1.2. Conceptul de aparat de specialitate al primarului.....	173
4.2.3.1.3. Lipsa capacității procesuale a primăriei	177
4.2.3.2. Raporturile primarului cu viceprimarul	177
4.2.3.3. Raporturile primarului cu secretarul unității administrativ-teritoriale	183
4.2.3.4. Raporturile primarului cu administratorul public ...	191
4.2.4. Raporturile primarului cu consiliul județean și președintele consiliului județean.....	194
4.3. Raporturile primarului cu administrația publică statală	199
4.3.1. Relațiile primarului cu administrația publică statală de la nivelul județului.....	199
4.3.1.1. Raporturile primarului cu prefectul	199
4.3.1.2. Raporturile primarului cu serviciile publice deconcentrate	203
4.3.2. Raporturile primarului cu Guvernul.....	205
4.4. Raporturile primarului cu alte autorități publice.....	206
4.4.1. Raporturile primarului cu autoritatea judecătorească....	206
4.4.2. Raporturile primarului cu autoritățile de control financiar – Curtea de Conturi	208
4.4.3. Raporturile primarului cu Parlamentul. Relația primar-parlamentar	211
4.5. Concluzii.....	214

Capitolul V

Răspunderea juridică a primarului	221
5.1. Aspecte introductive privind răspunderea juridică	221
5.2. Răspunderea juridică a primarului	224
5.2.1. Privire generală asupra răspunderii primarului	224
5.2.2. Protecția legală a mandatului primarului.....	228

5.2.3. Formele răspunderii primarului.....	229
5.2.3.1. Răspunderea administrativ- disciplinară a primarului	230
5.2.3.1.1. Încetarea de drept a mandatului de primar	231
5.2.3.1.2. Încetarea mandatului primarului ca urmare a rezultatului unui referendum local, având ca obiect demiterea acestuia	234
5.2.3.1.3. Suspendarea de drept a mandatului primarului	237
5.2.3.1.4. Vacanța funcției de primar	239
5.2.3.2. Răspunderea administrativ-contravențională a primarului	239
5.2.3.3. Răspunderea administrativ-patrimonială a primarului	243
5.2.3.4. Răspunderea civilă a primarului	245
5.2.3.5. Răspunderea penală a primarului.....	245
5.2.3.6. Răspunderea care îi revine primarului în regim de drept comun	246
5.3. Concluzii. Propuneri	247

PARTEA A II-A

STATUTUL JURIDIC AL PRIMARULUI ÎN

DREPTUL COMPARAT	249
-------------------------------	------------

Capitolul I

Cadrul legal de organizare și funcționare a administrației

publice locale din Uniunea Europeană	251
---	------------

1.1. Aspecte generale privind activitatea executivă din plan local.....	251
---	-----

1.1.1. Considerații introductive privind tipologia autorităților administrației publice locale.....	251
---	-----

1.2. Principiile comune aplicabile administrației publice în țări membre ale Uniunii Europene.....	254
--	-----

1.2.1. Principiul legalității	257
-------------------------------------	-----

1.2.2. Principiul proporționalității	261
--	-----

1.2.3. Principiul transparenței	262
---------------------------------------	-----

1.2.4. Principiul motivării	264
1.3. Principiile de organizare și funcționare a autorităților executive ale administrației publice locale din statele membre ale Uniunii Europene	266
1.3.1. Principiul autonomiei locale.....	270
1.3.1.1. Rolul și importanța Cartei Europene a Autonomiei Locale	273
1.3.1.2. Aspecte de drept comparat privind garantarea constituțională a autonomiei locale.....	281
1.3.1.3. Corelația dintre principiul autonomiei locale și principiul subsidiarității în context european.....	284
1.3.1.3.1. Locul subsidiarității în ordinea constituțională a Uniunii Europene.....	286
1.3.1.3.2. Înscrierea principiului subsidiarității în câteva sisteme constituționale.....	287
1.3.2. Principiul descentralizării.....	289
1.3.2.1. Relația descentralizare-federalism.....	293
1.3.3. Principiul deconcentrării	295
1.3.4. Relevanța unor principii aplicabile administrației publice locale în România și în alte state europene	298
1.3.4.1. Principiul eligibilității.....	298
1.3.4.2. Principiul consultării cetățenilor în soluționarea problemelor locale de interes deosebit	300
1.3.4.3. Dreptul minorităților de a-și folosi limba națională în relațiile cu administrația publică	302

Capitolul II

Instituția primarului, instituție de tradiție în Europa.....	305
2.1. Aspecte de drept comparat privind instituția primarului în unele state membre ale Uniunii Europene.....	305
2.1.1. Austria	305
2.1.2. Belgia	305
2.1.3. Bulgaria	308
2.1.4. Danemarca.....	310
2.1.5. Franța.....	313
2.1.6. Germania	316

2.1.7. Grecia	321
2.1.8. Irlanda	322
2.1.9. Italia.....	323
2.1.10. Olanda	325
2.1.11. Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord...	326
2.1.12. Polonia.....	327
2.1.13. Portugalia	327
2.1.14. Spania.....	328
2.1.15. Finlanda.....	330

Capitolul III

Particularități ale statutului primarului în state membre ale

Uniunii Europene..... 332

- 3.1. Privire comparativă asupra rolului și importanței instituției primarului în state membre ale Uniunii Europene 332
- 3.2. Implicațiile Codului de conduită a aleșilor locali asupra activității primarului 339

Concluzii. Perspective în evoluția instituției primarului.

Proiectul unui viitor statut al primarului..... 343

- I. Concluzii..... 343
- II. Propuneri. Perspective în evoluția instituției primarului..... 345
- Propuneri *de lege ferenda* 357

Bibliografie..... 365